

**C. CRISPI SALLUSTII OPERA
QUAE EXTANT: ACCEDUNT
ORATIONES ET EPISTOLAE EX
HISTORiarUM LIBRIS
SUPERSTITES**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649386543

C. Crispi Sallustii opera quae extant: accedunt orationes et epistolae ex historiarum libris
superstites by Various

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

VARIOUS

**C. CRISPI SALLUSTII OPERA
QUAE EXTANT: ACCEDUNT
ORATIONES ET EPISTOLAE EX
HISTORiarUM
LIBRIS SUPERSTITES**

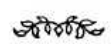
91

211

C. CRISPI SALLUSTII

OPERA QUÆ EXSTANT.

C. CRISPI SALLUSTII

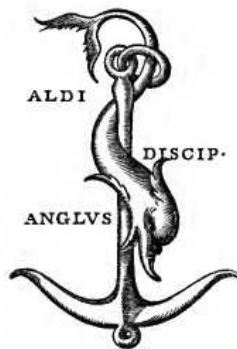
OPERA QUÆ EXSTANT.

ACCEDUNT ORATIONES ET EPISTOLÆ

EX HISTORIARUM LIBRIS

SUPERSTITES.

LONDINI:

BASIL MONTAGU PICKERING.

196, PICCADILLY.

1864.

878.2
Sa 3
ope

PA
6653
A2
1864a

C. CRISPI SALLUSTII DE CONJURATIONE
CATILINÆ HISTORIA.

I.

QUONIAM MNIS homines, qui sese student præstare ceteris animalibus, summa ope niti decet, ne vitam silentio transeant, veluti pecora, quæ natura prona atque ventri obedientia finxit. Sed nostra omnis vis in animo et corpore sita est: animi imperio, corporis servitio magis utimur; alterum nobis cum diis, alterum cum belluis commune est. Quo mihi rectius videtur, ingenii, quam virium opibus gloriam quærere, et, quoniam vita ipsa, qua fruimur, brevis est, memoriam nostri quam maxime longam efficere. Nam divitiarum et formæ gloria fluxa atque fragilis est; virtus clara æternaque habetur.

Sed diu magnum inter mortalis certamen fuit, vine corporis, an virtute animi res militaris magis procederet. Nam et, prius quam incipias, consulto, et, ubi consulueris, mature factò opus est. Ita utrumque per se indigens, alterum alterius auxilio eget.

II.

NIGITUR initio reges (nam in terris nomen imperii id primum fuit) diversi, pars ingenium, alii corpus exercebant. Etiam tum vita hominum sine cupiditate agitabatur; sua cuique satis placebant. Postea vero quam in Asia Cyrus, in Græcia Lacedæmonii et Athenienses cœpere urbes atque nationes subigere, lubidinem dominandi causam belli habere, maximam gloriam in maximo imperio putare: tum demum periculo atque negotiis compertum est, in bello plurimum ingenium posse.

Quodsi regum atque imperatorum animi virtus in pace ita, uti in bello, valeret, æquabilius atque constantius sese res humanæ haberent, neque aliud alio ferri, neque mutari ac misceri omnia cereres. Nam imperium facile his artibus retinetur, quibus initio partum est. Verum ubi pro labore desidia, pro continentia et æquitate lubido atque superbia invasere, fortuna simul cum moribus immutatur. Ita imperium semper ad optimum quemque a minus bono transfertur.

Quæ homines arant, navigant, ædificant, virtuti omnia parent. Sed multi mortales, dediti ventri atque fomno, indocti incultique vitam, sicuti peregrinantes, transiere: quibus profecto contra naturam corpus voluptati, anima oneri fuit. Eorum ego vitam mortemque juxta æstumo, quoniam de utraque filetur. Verum enimvero is demum mihi vivere

atque frui anima videtur, qui, aliquo negotio intentus, præclari facinoris aut artis bonæ famam quærit.

III.

ED in magna copia rerum aliud alii natura iter ostendit. Pulchrum est, bene facere reipublicæ: etiam bene dicere haud absurdum est. Vel pace vel bello clarum fieri licet. Et qui fecere, et qui facta aliorum scripsere, multi laudantur. Ac mihi quidem, tametsi haudquaquam par gloria sequatur scriptorem et auctorem rerum, tamen in primis arduum videtur, res gestas scribere: primum, quod facta dictis exæquanda sunt; dehinc, quia plerique, quæ delicta reprehenderis, malevolentia et invidia dicta putant: ubi de magna virtute atque gloria bonorum memores, quæ sibi quisque facilia factu putat, æquo animo accipit; supra ea, veluti ficta, pro falsis ducit.

Sed ego adulescentulus initio, sicuti plerique, a studio ad rempublicam latus sum; ibique mihi multa adversa fuere. Nam pro pudore, pro abstinentia, pro virtute audacia, largitio, avaritia vigeabant. Quæ tametsi animus aspernabatur, insolens malarum artium, tamen inter tanta vitia imbecilla ætas ambitione corrupta tenebatur; ac me, quum ab reliquis malis moribus dissentirem, nihilo minus honoris cupido eadem quæ ceteros, fama, atque invidia vexabat.